

KONGELIG RESOLUSJON

Justis- og beredskapsdepartementet
Statsråd: Emilie Mehl

Ref.nr.: 57
Saksnr.: 22/1436
Dato: 29. april 2022

Fastsettelse av forskrift om endring i utlendingsforskriften (utvidelse av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fordrevet fra Ukraina)

1 Bakgrunn

Som følge av Russlands invasjon 24. februar 2022 og påfølgende masseflukt ut av Ukraina iverksatte regjeringen 11. mars d.å. en ordning med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fordrevet fra Ukraina. Ordningen gjelder for ukrainske borgere bosatt i Ukraina *før 24. februar 2022*, samt en nærmere definert gruppe av tredjelandsborgere.

Ved iverksetting av ordningen var det primære å finne en løsning for personer som ble fordrevet fra sitt hjemland pga. krigen og som ikke hadde annet grunnlag for opphold i Norge. Det ble derfor gjort en avgrensning mot personer som ikke bodde i Ukraina 24. februar 2022. Avgrensningen innebærer bl.a. at personer som allerede oppholdt seg i Norge 24. februar d.å. med annen oppholdstillatelse (f.eks. studenter og sesongarbeidere) *ikke* omfattes av ordningen.

2 Utvidelse av personkretsen som omfattes av ordningen

Ettersom tiden går, opplever nå flere personer fra Ukraina at deres oppholdstillatelse i Norge utløper og ikke kan fornyes. De har frem til nå vært henvist til å søke om beskyttelse på individuelt grunnlag dersom de ønsker å bli værende i Norge. Dette innebærer en mer ressurskrevende saksbehandling for utlendingsforvaltningen, samtidig som det er andre rettigheter og plikter som gjelder både under saksbehandlingen og etter ev. innvilget søknad.

Både av hensyn til likebehandling og effektivitet utvides nå personkretsen som omfattes av ordningen som fremgår av utlendingsforskriften § 7-5 a. Etter utlendingsloven § 34 er det Kongen i statsråd som beslutter at det kan gis kollektiv beskyttelse.

Utvidelsen innebærer at ukrainske borgere som hadde lovlig opphold i Norge *før 24. februar 2022* kan få midlertidig kollektiv beskyttelse. En slik utvidelse vil omfatte ukrainske borgere som før krigens start befant seg i Norge visumfritt eller med gyldig visum. Videre omfattes ukrainere som på dette tidspunktet allerede hadde en oppholdstillatelse i Norge (f.eks. tillatelse til å studere, arbeide eller være sammen med familie). Dette gjelder selv om personen ikke reiste til Norge på sin tillatelse før etter krigens oppstart. Utvidelsen gjelder også ukrainere som før 24. februar d.å. hadde lovlig opphold her i påvente av behandling av en innlevert søknad om oppholdstillatelse.

Utvidelsen omfatter imidlertid *ikke* ukrainere som oppholdt seg ulovlig i Norge eller som hadde utreiseplikt da krigen startet. Disse henvises til å søke om beskyttelse på individuelt grunnlag.

For å unngå å belaste asylsystemet unødig, gjelder utvidelsen *kun* i saker der det tidligere oppholdsgrunnlaget er bortfalt eller er i ferd med å bortfalle. Dersom søkerne fortsatt har en gyldig oppholdstillatelse i Norge, skal midlertidig kollektiv beskyttelse derfor kun gis dersom det er mindre enn to måneder igjen til oppholdstillatelsen bortfaller.

Utvidelsen omfatter *ikke* tredjelandborgere eller statsløse i samme situasjon. Disse henvises til ordinær asylsaksbehandling. Det er viktig i disse sakene at beskyttelsesbehovet også vurderes ut fra forholdene i søkerens hjemland.

Det inntas for øvrig et nytt annet ledd i utlendingsforskriften § 7-5 a om at en søknad om midlertidig kollektiv beskyttelse kan avslås dersom det er indikasjoner på at søkeren har begått handlinger som gjør at det er aktuelt å utelukke vedkommende fra flyktningsstatus (utlendingsloven § 31), eller saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn (utlendingsloven § 126). Dette følger allerede av statsrådsforedraget i kongelig resolusjon 11. mars 2022 og innebærer derfor ingen endring. Det inntas nå i selve forskriften for å tydeliggjøre rettstilstanden både for asylsøkerne selv og for dem som behandler søknadene.

3 Høring

En beslutning om å anvende utlendingsloven § 34 er å anse som en forskrift. I medhold av forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav c («må anses åpenbart unødvendig») er forslaget ikke sendt på høring.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

En utvidelse av personkretsen som omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse vil være ressursbesparende for utlendingsforvaltningen. Håndteringen av asylsøknader uten individuell vurdering er vesentlig mer effektivt enn en ordinær asylvurdering. Ved utvidelsen vil også flere personer raskt kunne få en tillatelse som gir adgang til arbeid og studier, og med dette en mulighet til å forsørge seg selv og bidra i det norske samfunnet. Ved å utvide kretsen som gis midlertidig tillatelse fremfor ordinær asyltillatelse, vil også flere kunne henvises tilbake til Ukraina dersom sikkerhetssituasjonen der skulle tilsi det. Dette vil kunne gi innsparinger knyttet til integreringsfremmende tiltak.

Justis- og beredskapsdepartementet

t i l r å r:

Det fastsettes forskrift om endring i utlendingsforskriften (utvidelse av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fordrevet fra Ukraina). Forskriften fastsettes i samsvar med vedlegg til resolusjonen.